

Jaarverslag 2024 en Jaarplan 2025

Inhoud

Inleiding.....	3
Wat is mensenhandel?.....	3
Kerntaken.....	3
Deskundigheidsbevordering.....	4
Preventie.....	4
Meldpunt	5
Daderaanpak	6
Beleid.....	6
Overige ontwikkelingen in 2024	6
Invoering PGAx	6
ICT-migratie	7
Personele bezetting 2024	7
Financiën.....	7
Jaarplan 2025	8
Procesregie.....	8
Ontwikkelen van signaalkaarten	8
Campagne gericht op scholen	8
Versterking van de dadergerichte aanpak	8
Lancering van de Twentse 'zoekplaat'	8
Onderzoek naar inzet van ervaringsdeskundigen	8
Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen	9

Inleiding

Twente werkt intensief samen in de aanpak van mensenhandel. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor het hebben van gemeentelijk beleid mensenhandel, passende regionale opvang/ondersteuning/nazorg voor slachtoffers en een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren voor slachtoffers van mensenhandel. Kenniscentrum Mensenhandel Twente voert regie op deze samenwerking en werkt mét en vóór de 14 Twentse gemeenten. In dit jaarverslag blikken we terug op het jaar 2024. Het kenniscentrum is dé schakel tussen de domeinen zorg, straf en veiligheid. Er wordt intensief samengewerkt met diverse partijen zoals het OM, wijkteams, politie en zorgpartijen.

Wat is mensenhandel?

Wanneer iemand onder dwang dingen moet doen waar iemand anders aan verdient, spreken we van mensenhandel. Het kenniscentrum richt zich op vier verschillende vormen:

seksuele uitbuiting

criminele uitbuiting

arbeidsuitbuiting

gedwongen orgaanhandel
en draagmoederschap

Kerntaken

De kerntaken van het Kenniscentrum Mensenhandel zijn deskundigheidsbevordering, preventie, meldpunt, daderaanpak en beleid. Hierbij hoort ook ondersteuning van slachtoffers op het gebied van het zoeken van opvang en begeleiding.

Procesregie is ook een kerntaak, maar die is in Twente nog in ontwikkeling. In dit verslag wordt per onderdeel aangegeven wat er in 2024 is gebeurd.

Deskundigheidsbevordering

Voorlichting professionals

Op 8 oktober 2024 was er een trainingsdag voor aandachtsfunctionarissen

Mensenhandel. Zij zijn bijgepraat over wat zij kunnen doen bij vermoedens van mensenhandel, hoe zij signalen kunnen melden etc. Voor baliemedewerkers van de Twentse gemeenten is er een signaalkaart Arbeidsuitbuiting gemaakt (zie foto).

Op 17 december is een Netwerkmiddag georganiseerd voor medewerkers van samenwerkingspartners en andere instellingen (zie kader).

Naast de publiekscampagne heeft het KMT bewustwordingsbijeenkomsten verzorgd gericht op medewerkers die klantcontact hebben met inwoners. Denk hierbij aan vergunningverleners, wijkcoaches, politieagenten, Veilig Thuis Twente en het Openbaar Ministerie.

Preventie

Presentaties voor specifieke groepen

Naast de publiekscampagne zijn er ook voorlichtingsactiviteiten die gedurende het hele jaar plaatsvonden. Zo hebben medewerkers van het KMT presentaties over mensenhandel gegeven bij gemeenten, zorginstellingen en scholen. Ook brengen elk jaar groepen scholieren een bezoek aan de Risk Factory voor een escape room over criminele uitbuiting. De preventie-activiteiten hebben effect: na een presentatie of campagne zien we het aantal meldingen toenemen.

Brede publiekscampagne

In 2024 was Arbeidsuitbuiting ook het thema van een publiekscampagne. Deze campagne bestond uit een social media campagne, waaronder een filmpje, en een publieksevent op 13 december waarbij winkelend publiek in een speciaal ingerichte 'uitbuitingscontainer' kon ervaren welke signalen mogelijk duiden op arbeidsuitbuiting (zie foto's op volgende pagina). Tot slot is er een signaalkaart arbeidsuitbuiting gemaakt voor het brede publiek.

Netwerkbijeenkomst arbeidsuitbuiting

Op 17 december waren ruim 120 medewerkers van samenwerkingspartners en andere instellingen te gast bij het Stadslab in Almelo. Hier werden ze bijgepraat door het Kenniscentrum Mensenhandel over arbeidsuitbuitingen hoe je dat kunt herkennen en tegengaan.

Na een centrale presentatie gingen de aanwezigen in groepen uiteen voor workshops. In de workshops brachten zij een bezoek aan de Uitbuitingscontainer, werden zij bijgepraat over de wetten die betrekking hebben op arbeidsuitbuiting of ondergingen ze een praktijkervaring via VR-brillen. Daarnaast was er ruimte voor ontmoeting en onderlinge kennismaking.

Publiekscampagne op het marktplein in Enschede

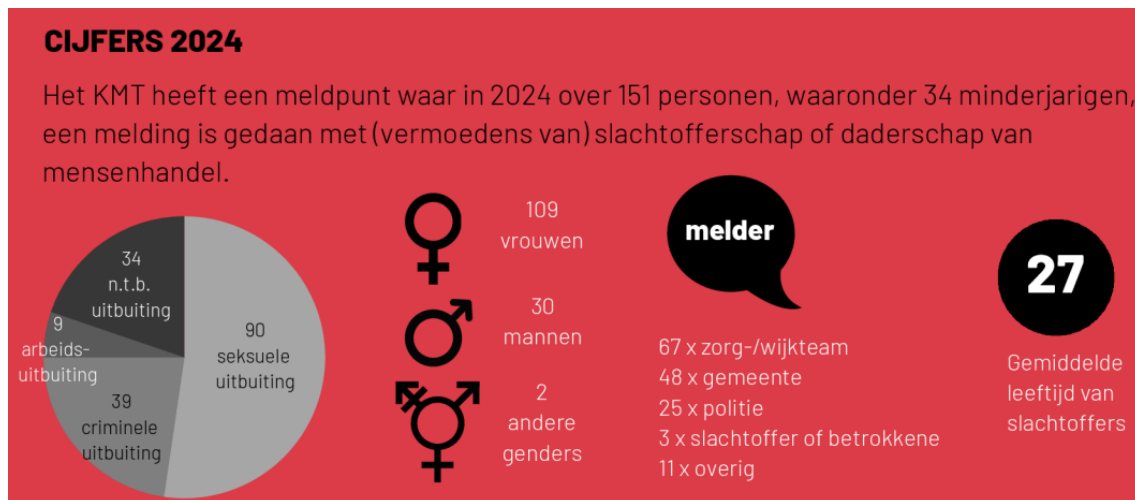
Meldpunt

In 2024 zijn er 151 meldingen gedaan bij het Kenniscentrum Mensenhandel. Dat is bijna de helft meer dan het jaar ervoor (103). Oorzaak van de toename is niet zozeer dat er meer mensenhandel plaatsvindt, maar omdat het steeds vaker wordt herkend. In 2024 waren er 34 minderjarige slachtoffers betrokken bij mensenhandel. De gemiddelde leeftijd van de slachtoffers was ruim 27 jaar.

Als slachtoffers zich melden, ondersteunt het Kenniscentrum Mensenhandel Twente hen bij het zoeken van opvang en de juiste begeleiding.

Cijfers meldpunt:

Daderaanpak

Kenniscentrum Mensenhandel is bezig een casustafel op te zetten. Hier worden casussen besproken, kunnen maatregelen worden genomen om slachtofferschap of daderschap te voorkomen door barrières op te werpen en interventies te plegen. In 2024 is hiervoor voorbereidend onderzoek gedaan, onder andere door in gesprek te gaan met organisaties die reeds werken met casustafels op het gebied van mensenhandel. De bevindingen worden meegenomen in de opzet van een eigen casustafel. Dit zal in 2025 verder vorm krijgen.

Beleid

Standaardisering werkproces

Als er vermoedens zijn van mensenhandel wordt verwacht dat dit signaal gemeld wordt bij het KMT. Het KMT is in 2024 gestart met het verder uitwerken en verfijnen van de bestaande meldroute om het werkproces en de samenwerking met ketenpartners te optimaliseren. Dit wordt in 2025 vastgesteld.

Overige ontwikkelingen in 2024

Invoering PGAX

Sinds maart werken het Zorg en Veiligheidshuis en het KMT met het nieuwe IT-systeem PGAX. In dit systeem worden casussen geregistreerd en wordt de voortgang bijgehouden. Dit systeem wordt landelijk gebruikt door Zorg en Veiligheidshuizen en (landelijke) partners. Dat bevordert de harmonisatie tussen de diverse partijen. De invoering van PGAX heeft veel gevraagd van de medewerkers van het Zorg en Veiligheidshuis. In 2025 worden op een aantal casussen, die voldoen aan de Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden

(WGS), ketenpartners toegevoegd aan PGAx zodat wij op een veilige manier informatie kunnen uitwisselen.

ICT-migratie

Vlak na de invoering van PGAx is het IT-beheer van het ZVHT (en daarmee ook het KMT) overgedragen naar Veiligheidsregio Twente. Bij deze overdracht is ook de digitale veiligheid kritisch bekeken. Dit betekent voor de medewerkers dat zij te maken hebben met basisfunctionaliteiten die anders of niet (meer) werken, zoals vergaderen via Teams of een e-mail sturen. Dat heeft in 2024 veel energie gekost van zowel de IT-beheerders als de medewerkers. Inmiddels is er structureel overleg tussen het ZVHT en de IT-afdeling. In dit overleg worden de knelpunten stuk voor stuk besproken en verholpen, zodat er een situatie ontstaat die enerzijds voldoet aan de veiligheidsvoorschriften en anderzijds werkbaar is voor medewerkers en partners van het KMT.

Personele bezetting 2024

In 2024 zijn er diverse wijzigingen geweest in de personele bezetting. De procesmanagementfunctie is in 2024 onderbezet geweest. In 2025 zal de bezetting weer op peil worden gebracht. Door intern verloop is er eind 2024 een vacature ontstaan voor een procesondersteuner KMT. Deze functie wordt vanaf februari 2025 weer ingevuld. In 2025 wordt de functie van Ketenmanager Zorg en Veiligheidshuis weer structureel ingevuld.

Financiën

Het KMT wordt gefinancierd via gemeente Enschede. Enschede ontvangt als centrumgemeente gelden voor heel Twente via de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang. Het begrip Vrouwenopvang beslaat meerdere dossiers die belegd zijn bij het KMT: aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, vrouwen- en mannenopvang, mensenhandel, seksueel geweld, seksueel overschrijdend gedrag en eerdergerelateerd geweld. Het Kenniscentrum Mensenhandel Twente ontvangt deze gelden van centrumgemeente Enschede als zelfstandige subsidie. Op die manier is structurele financiering geborgd. De 14 Twentse gemeenten dragen financieel bij aan het Kenniscentrum via de centrumgemeente Enschede.

Begroting 2025 Kenniscentrum Mensenhandel	Jaarbedrag	Subsidie algemeen	Subsidie separaat
Personele kosten	449.887	387.520	62.368
Huisvesting	13.600	10.700	2.900
Overhead	24.200	19.100	5.100
Preventie	58.600	58.600	
Totaal	546.287	475.919	70.368

Jaarplan 2025

Om de aanpak van mensenhandel verder te versterken heeft het KMT – naast de reguliere activiteiten en jaarlijks terugkerende campagnes – een aantal extra activiteiten gedefinieerd voor 2025. Deze activiteiten dragen bij aan preventie, signalering en bestrijding van mensenhandel:

Procesregie

KMT heeft ook een taak op het gebied van procesregie. Daar wordt in 2025 een start mee gemaakt door middel van een casustafel. Hier worden nieuwe casussen besproken en bestaande casussen gevolgd. Daarbij worden signalen gedeeld, (vermoedelijke) daders en potentiële daders toegelicht, lopende zaken besproken, een aanpak afgestemd en worden trends en ontwikkelingen gevolgd.

Het KMT vervult hierbij de voorzitters- en regierol. Naast de procesmanagers en procesondersteuner van het KMT zitten aan deze casustafel ook vertegenwoordigers van de nodige ketenpartners zoals AVIM, politie, gemeente, etc. Elke organisatie blijft verantwoordelijk voor de eigen taken.

Ontwikkelen van signaalkaarten

Het KMT zal verschillende varianten van signaalkaarten maken, gericht op specifieke doelgroepen en vormen van mensenhandel. Deze kaarten worden ingezet om professionals te ondersteunen bij het herkennen van signalen van mensenhandel.

Campagne gericht op scholen

Een stagiaire van de opleiding Journalistiek gaat een Twentse scholencampagne ontwikkelen. Deze campagne heeft als doel bewustwording over mensenhandel vergroten onder jongeren, ouders en onderwijspersoneel.

Versterking van de dadergerichte aanpak

Het KMT zal de focus leggen op een gerichtere aanpak van daders, met als nieuw initiatief het opzetten en draaien van een casustafel mensenhandel. Dit platform brengt ketenpartners samen om informatie en strategieën rondom daders te bespreken en te coördineren.

Lancering van de Twentse 'zoekplaat'

Het KMT ontwikkelt een vernieuwend instrument: de Twentse zoekplaat. Dit hulpmiddel zal professionals en burgers helpen om signalen van mensenhandel beter te herkennen en op de juiste manier te handelen.

Onderzoek naar inzet van ervaringsdeskundigen

In lijn met de regionale Versterkingsagenda Zorg, Veiligheid en Straf zal het KMT onderzoeken hoe ervaringsdeskundigheid structureel kan worden ingezet binnen de aanpak van

mensenhandel. Dit initiatief kan bijdragen aan meer praktijkgerichte en empathische benaderingen in het werkveld.

Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen

Comensha gaat in 2025 een landelijk Centraal Informatiepunt Mensenhandel oprichten, omdat de kennis nu versnipperd aanwezig is. Die ontwikkeling moet goed worden afgestemd met de activiteiten van ons eigen Kenniscentrum Mensenhandel Twente. Het Kenniscentrum houdt de ontwikkeling in de gaten en stemt hierover af met Comensha.